

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра туристичного та готельно-ресторанного бізнесу

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавра

зі спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа»
«Готельно-ресторанна справа»

на тему: **«ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ
РЕСТОРАНІВ» (НА ПРИКЛАДІ РЕСТОРАНУ «PIZZA-GRILL»)»**

Виконавець

студентка факультету міжнародної економіки
Гему Ксенія Іванівна

_____
/підпис/

Науковий керівник

к.е.н., доцент
Бедрадіна Ганна Костянтинівна

_____
/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність дослідження. Ресторанне господарство є особливою складовою сфери гостинності, розвиток ресторанного бізнесу в Україні у сучасних умовах господарювання пов'язаний з високою його ризикованістю і водночас соціальністю, із задоволенням життєвих потреб населення у послугах з організації харчування, відпочинку та дозвілля. Ефективна діяльність будь-якого закладу ресторанного господарства складається з безлічі факторів. Це і ведення продуманої фінансової та маркетингової діяльності, і формування команди досвідчених професіоналів, і грамотне позиціонування закладу на ринку, і створення умов для успішного просування бренду. Сьогодні – це найбільш динамічно розвинутий і високоприбутковий, а, отже, перспективний для інвестицій і привабливий для підприємців сегмент українського ринку послуг. Все це поставило перед управлінням підприємств цієї сфери послуг цілий ряд нових завдань, таких, як необхідність підвищення ефективності виробництва, зміцнення конкурентних позицій, що неминуче пов'язано з впровадженням в повсякденну практику ведення бізнесу сучасних досягнень менеджменту і маркетингу.

Мета кваліфікаційної роботи полягає у аналізі та розробки шляхів підвищення функціонування підприємств ресторанного господарства. Дослідження цього питання було проведено на прикладі ресторану «Pizza-Grill».

Для досягнення поставленої мети необхідне вирішення наступних завдань:

- дослідити стан, тенденції та передумови розвитку ресторанного господарства в Україні;
- визначити теоретичні аспекти організації управління підприємством ресторанного господарства та сучасні тренди підвищення ефективності функціонування підприємств ресторанного бізнесу;
- проаналізувати фінансово-господарську діяльність ресторану «Pizza-Grill»;
- провести діагностику конкурентного середовища ресторану «Pizza-Grill»
- запропонувати управлінські рішення щодо підвищення ефективності функціонування підприємства ресторанного бізнесу
- обґрунтувати пропозиції щодо підвищення ефективності функціонування ресторану «Pizza-Grill».

Об'єктом дослідження є процеси підвищення ефективності господарської діяльності підприємств ресторанної сфери».

Предметом дослідження є теоретико-методичні та прикладні напрями підвищення ефективності господарської діяльності підприємства ресторанного бізнесу.

У першому розділі розглядаються науково-теоретичні аспекти ефективності функціонування підприємств ресторанного господарства

У другому розділі аналізується фінансово-господарська діяльність ресторану «Pizza-Grill».

У третьому розділі надані пропозиції щодо підвищення ефективності господарської діяльності ресторану «Pizza-Grill».

Теоретичною і методологічною основою дослідження є праці українських і зарубіжних вчених, у яких висвітлюється управлінська, маркетингова, інноваційна, правова, економічна сторони функціонування підприємства ресторанного бізнесу, а саме наукові праці дослідників та фахівців (Герасименка В.Г., Бедрадіної Г.К., Галасюк С.С., Давіденко І.В., Нездоймінова С.Г., Михайліченко Г. І., Шикіної О.В. та інших), дані первинної фінансово-господарської документації та звітів ФОП Дятчин Д.О.(ресторан «Pizza-Grill») за 2017-2019 рр.

Методи дослідження: порівняльного, статистичного аналізу – для аналізу маркетингових форм просування послуг; SWOT-аналізу для визначення сильних і слабких сторін діяльності підприємства ресторанного бізнесу; аналогії, , системно-структурний – для систематизації основних понять.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Науково-теоретичні аспекти ефективності функціонування підприємств ресторанного господарства»* розглядаються стан, тенденції та передумови розвитку ресторанного господарства в Україні. Для розвитку ресторанного бізнесу в Україні характерні визначені складності, такі як: плинність персоналу, брак професійних кадрів, технічна невідповідність багатьох приміщень під розміщення підприємств харчування, необхідність в отриманні величезної кількості погоджень та дозвільної документації, залежність від продуктової інфляції і кон'юнктури ринку. Надано поняття “ресторанне господарство”, трактування його суб'єктів та об'єктів згідно з нормативно-правовими документами. Особливість функціонування сфери ресторанного господарства в економічному та соціальному проявах полягає у забезпеченні якості життя населення засобами задоволення фізіологічних потреб. Динамічний розвиток цієї галузі зумовлює появу підприємств громадського харчування різних типів та цінкових категорій, що дає можливість споживачам вибирати таке підприємство ресторанної сфери, яке найбільш підходить для них за всіма критеріями. Ефективність діяльності будь-якого підприємства ресторанного господарства залежить від багатьох чинників, до яких можна віднести конкурентне позиціонування підприємства, специфіку та технологію створення бренду ресторану, що забезпечить високу лояльність споживачів, визначення чітких стратегічних перспектив розвитку діяльності, проведення оптимальної фінансової та маркетингової діяльності. Програма розвитку ресторанного господарства повинна бути спрямована на забезпечення всебічного розвитку підприємств та закладів ресторанного господарства як чинника економічного зростання системи загалом в умовах функціонування товарного ринку та ефективного задоволення потреб обслуговуваного населення.

Проаналізовані сучасні тренди підвищення ефективності функціонування підприємств ресторанного бізнесу. Проведені дослідження дозволили визначити стан та тенденції розвитку ресторанного господарства в Україні, уточнити поняття «розвиток підприємства» і «управління розвитком підприємства». Було визначено особливості управління розвитком підприємств ресторанного господарства і їх основні напрями, а саме: маркетингова діяльність; продукція і послуги; персонал; інформаційні технології. У ресторанного бізнесу майбутнього немає догм, він гнучкий і завжди знаходиться в пошуку нових компромісних рішень. Таким чином, виділені напрями управління розвитком підприємств ресторанного господарства складуть основу для прогресивного розвитку підприємств в цілому, а також забезпечення належного рівня збалансованості бізнес-процесів та конкурентоспроможності підприємства і, як наслідок, забезпечення його економічної рівноваги в майбутньому.

У другому розділі *«Аналіз ефективності організації управління підприємством ресторанного господарства (на прикладі ресторану «Pizza-Grill»)»* представлено загальна характеристика ресторану та його організаційної структури, зроблено аналіз господарської діяльності закладу «Pizza-Grill». Для спільного вивчення зовнішнього і внутрішнього середовища ресторанного господарства

ресторану «Pizza-Grill», а також для виявлення сильних і слабких сторін, загроз і можливостей застосовувався SWOT-аналіз. Діаграма Ісікави дозволяє в простій і доступній формі систематизувати всі потенційні причини фактичного стану підприємства ресторанного бізнесу, розглянути та дослідити проблемний простір, виділити найбільш суттєві з них та здійснити систематизацію першопричин, що прямо або опосередковано впливають на реалізації цільової моделі розвитку підприємства ресторанного бізнесу. Наведений аналіз дає змогу для застосування певних управлінських рішень щодо збільшення кількості споживачів, заохочення постійних відвідувачів, збільшення завантаженості закладу, поліпшення якості обслуговування і збільшення доходів підприємства в цілому.

У третьому розділі *«Шляхи підвищення ефективності господарської діяльності підприємств ресторанного бізнесу»* проаналізовані основні чинники, що формують підвищення конкурентоспроможності підприємств ресторанного бізнесу.

На основі узагальнення та аналізу результатів досліджень вітчизняних і зарубіжних учених, пропонуємо для оцінки конкурентоспроможності закладу ресторанного господарства використовувати такі основні чинники, як продукція, послуги, персонал, імідж та ціна. Надані пропозиції щодо підвищення ефективності функціонування підприємств ресторанного бізнесу, а саме: розробка обґрунтованої стратегії розвитку підприємства, удосконалення діяльності підприємства шляхом відкриття літнього майданчику, обґрунтування рекламної діяльності ресторану «Pizza-Grill» та розробка рекламного бюджету закладу, збільшення додаткових послуг закладу, розширення асортименту пропонованих послуг, підвищення продуктивності праці робітників підприємства.

Передбачається, що запропоновані заходи дозволять залучити більшу кількість клієнтів, підвищити популярність послуг ресторану серед споживачів і, таким чином, підняти імідж закладу та його конкурентоспроможність. А також, уникнути зростання витрат, збільшити дохід закладу, що зробить діяльність підприємства рентабельною.

ВИСНОВКИ

У представленій кваліфікаційній роботі розглядається організація управління господарською діяльністю підприємств на прикладі конкретного закладу ресторанного господарства «Pizza-Grill». В даній роботі ми визначили певні позитивні та негативні тенденції розвитку закладів ресторанного господарства та можливі шляхи удосконалення їх діяльності. За результатами проведеного дослідження сформувані наступні висновки.

У першому розділі ми розглянули науково-теоретичні засади управління господарською діяльністю підприємств, з'ясували сутність системи управління та різноманітні показники і методи оцінювання результатів господарської діяльності підприємств. Визначили, що для будь-якого підприємства ресторанного господарства, що функціонує в умовах ринку, головною проблемою є підвищення ефективності господарської діяльності. В залежності від внутрішніх резервів закладу та кон'юнктури зовнішніх умов функціонування, дана проблема вирішується різними підприємствами ресторанного господарства по-різному, але в основі лежить працемістка робота управлінського персоналу по створенню та реалізації конкурентних переваг. Процеси трансформації економіки України висунули нові вимоги до управління закладами ресторанного господарства та організації їх господарської діяльності, що обумовило створення нових підходів у вивченні умов, які направлені на удосконалення системи управління підприємств ресторанного господарства в цілому та «Pizza-Grill» зокрема.

Системний підхід орієнтує на вивчення системи управління в цілому та дослідження складових її компонентів: цілей, функцій, організаційної структури, кадрів, технічних засобів управління, інформації, методів управління людьми, технології управління, управлінських рішень; на виявлення різних типів зв'язків цих компонентів між собою та зовнішнім середовищем і зведення їх в єдине ціле. Здатність організації реагувати і справлятися з цими змінами внутрішнього та зовнішнього середовища є однією з найбільш важливих складових її успіху.

Метою другого розділу було дослідження ефективності функціонування підприємства ресторанного господарства – «Pizza-Grill». Провівши аналіз діяльності даного ресторану ми визначили ряд позитивних та негативних чинників, що впливають на його функціонування. В результаті проведеного дослідження можна зробити висновок, що в цілому ресторан «Pizza-Grill» ефективно використовує свій виробничий потенціал і зростає обсяг товарообігу, валові доходи підприємства, продуктивність праці його працівників та їх заробітна плата. Діяльність ресторану «Pizza-Grill» за 2018 та 2019 рік можна охарактеризувати як ефективну – підприємство здійснює ефективну, рентабельну (хоча й не високорентабельну) діяльність проте в 2019 році за рахунок значного підвищення витрат – прибуток від основної операційної діяльності зменшився на 114,1 тис. грн. Не дивлячись на це, підприємство має ще резерви підвищення своєї рентабельності, відновлення прибутковості на основі вмілого оперативного управління, удосконалення діяльності ресторану. Зроблено діагностику проблемного простору розвитку підприємства ресторанного бізнесу «Pizza-Grill», використовуючи матричний спосіб проведення SWOT-аналізу для визначення проблем, а також діаграму Ісікави, яка дає можливість

виявити ключові параметри процесів, що впливають на характеристики виробів, встановити причини проблем процесу та факторів.

У третьому розділі була надана характеристика основних чинників, що формують підвищення конкурентоспроможності підприємств ресторанного бізнесу та обґрунтуванні пропозиції щодо підвищення ефективності функціонування підприємств ресторанного бізнесу на прикладі ресторану «Pizza-Grill».

АНОТАЦІЯ

на кваліфікаційну роботу Гему Ксенії Іванівни
«Шляхи підвищення ефективності функціонування ресторанів
(на прикладі ресторану «Pizza- Grill»)

кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 241
 «Готельно-ресторанна справа»
 Одеський національний економічний університет
 м. Одеса, 2020 рік

Кваліфікаційна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків.

Об'єктом дослідження є процеси підвищення ефективності господарської діяльності підприємств ресторанної сфери.

Предметом дослідження є теоретико-методичні та прикладні напрями підвищення ефективності господарської діяльності підприємства ресторанного бізнесу.

У першому розділі розглядаються науково-теоретичні аспекти ефективності функціонування підприємств ресторанного господарства. У другому розділі аналізується фінансово-господарська діяльність ресторану «Pizza-Grill», здійснено діагностика проблемного простору розвитку підприємства ресторанного бізнесу. У третьому розділі надані та обґрунтовані пропозиції щодо підвищення ефективності господарської діяльності ресторану «Pizza-Grill».

Ключові слова: підприємство ресторанного бізнесу, ефективність господарської діяльності, фактори підвищення ефективності, організаційна структура, господарська діяльність, конкурентоспроможність.

ANNOTATION

for the qualifying work of Hemu Kseniia Ivanivna
«Ways to improve the efficiency of restaurants (on the example of Pizza Grill)»
 qualification work for the Bachelor's degree in specialty 241 "Hotel and Restaurant Business"
 Odessa National Economic University
 Odessa, 2020

Qualification work consists of introduction, three sections, conclusions, list of sources used, applications.

The object of the study are the processes of increasing the efficiency of economic activity of restaurant enterprises.

The subject of the research is theoretical, methodological and applied directions of increasing the efficiency of economic activity of the restaurant business enterprise.

The first section discusses the theoretical and theoretical aspects of the efficiency of the restaurant business. The second section analyses the financial and economic activities of the restaurant "Pizza-Grill", diagnoses the problem space of the restaurant business. The third section presents and substantiated proposals for improving the efficiency of the business of the restaurant "Pizza-Grill".

Keywords: restaurant business enterprise, efficiency of economic activity, factors of increase of efficiency, organizational structure, economic activity, competitiveness.